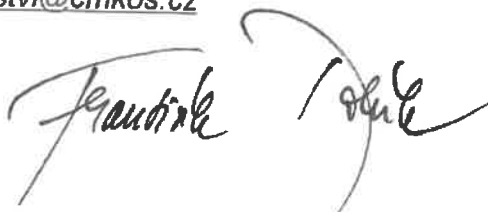

POZITIVNÍ VÝVOJ VE ŠKOLSTVÍ MUSÍ POKRAČOVAT

1. Vnímáte školství jako prioritu s tím, že výdaje na vzdělávání by do roku 2025 měly dosáhnout úrovně vyspělých zemí EU, tj. 6 % HDP?
2. Jakým způsobem byste zajišťovali podporu školám mimo navýšení finančních prostředků?
3. Poslanci nestihli schválit novelu zákona č. 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících. Máte zájem navázat na tuto novelu, která garantuje, aby průměrné platy učitelů byly o třetinu vyšší, než je průměrná mzda v ČR?
4. Považujete za žádoucí, aby příprava legislativních, organizačních příp. dalších opatření byla transparentní s větším zapojením sociálních partnerů?
5. Je podle vás potřebné zvýšit ochranu pedagogických a nepedagogických pracovníků před agresí ze strany žáků i rodičů? Jak reálně naplnit odpovědnost rodičů a samotných žáků za své vzdělávání?
6. Jaké záměry v oblasti školství byste zařadili do vládního programového prohlášení v případě vaší účasti ve vládě? (např. problematika inkluzivní legislativy)
7. Považujete za důležité nalézt funkční model středního článku podpory v systému řízení regionálního školství, který je v současné době pilotován?
8. Vidíte potřebu změn v přípravě budoucích pedagogů tak, aby odpovídala novým potřebám a požadavkům?
9. Měli byste nějaký nápad, jak zvýšit zájem absolventů ZŠ a jejich rodičů o studium učňovských oborů?
10. Jaká opatření směřující ke stabilitě a perspektivě pracovníků ve školství (pedagogických i nepedagogických) chcete prosazovat?

Českomoravský odborový svaz pracovníků školství

cmos.skolstvi@cmkos.cz

Piráti - STAN

Otázky zaslané školskými odbory

- 1) Vnímáte školství jako prioritu s tím, že výdaje na vzdělávání by do roku 2025 měly dosáhnout úrovně vyspělých zemí EU, tj. 6 % HDP?**

V tuto chvíli v našem programu počítáme s tím, že by na vzdělávání šlo dlouhodobě minimálně 5 % HDP.

- 2) Jakým způsobem byste zajišťovali podporu školám mimo navýšení finančních prostředků?**

Chceme posílit cílenou podporu školám z národní úrovně s využitím stávajících kapacit v území: například krajská pracoviště bývalého Národního institutu pro další vzdělávání, ale i pracovní skupiny k akčnímu plánování v regionech (pracovní skupiny Vzdělávání, místní akční skupiny). Zároveň chceme vytvořit podmínky pro sdílení dobré praxe mezi školami a spolupráci škol, například formou hospitací, náslechů, zapojením do výuky u kolegů z jiných škol, sdílením personálních kapacit, učebních prostor, zázemí škol (to samozřejmě znamená i zajištění adekvátních podmínek v rámci jejich financování).

Připravíme návrh systému profesního růstu s cílem podpořit celoživotní vzdělávání učitelů i ředitelů škol a propojíme ho se systémem odměňování. Rozšíříme nabídku kvalitních a vzájemně propojených vzdělávacích programů DVPP. Vzdělávací nabídka by přitom měla zohledňovat individuální potřeby učitelů a cílit na ty oblasti, kde se učitelé potřebují profesně rozvíjet. Rovněž počítáme s otevřením diskuse se zástupci fakult ohledně modernizace programů pro přípravu budoucích učitelů.

Plánujeme přípravu návrhu na hodnocení škol, který bude zohledňovat i sebehodnocení škol a plány jejich dalšího rozvoje, zpětnou vazbu žáků a jejich rodičů. Systém hodnocení tak bude více komplexní a umožní lépe formulovat a cílit doporučení školám i zřizovatelům, kteří by školám měli v jejich rozvoji pomáhat.

Rovněž chceme školám pomoci v odstraňování administrativní zátěže. Ve spolupráci s lidmi z praxe provedeme revizi toho, co školy musí vykazovat a navrheme opatření pro zjednodušení výkaznictví. Školám dáme k dispozici aplikace, které připraví data v požadovaném formátu k odeslání (z matriky, účetnictví).

- 3) Poslanci nestihli schválit novelu zákona č. 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících. Máte zájem navázat na tuto novelu, která garantuje, aby průměrné platy učitelů byly o třetinu vyšší, než je průměrná mzda v ČR?**

V tuto chvíli počítáme s tím, že bychom zrevidovali aktuální verzi novely zákona o pedagogických pracovnících a opětovně ji předložili v dalším funkčním období ve Sněmovně. Zároveň se budeme snažit o opětovné projednání a prosazení našeho návrhu k platům učitelů a dalších pedagogických pracovníků, který počítá s navázáním jejich platů na průměrnou mzdu a dosažením alespoň 130 % její výše. Tento krok považujeme za zcela zásadní z hlediska minimalizace rizik zaostávání platů učitelů za průměrnou mzdou, zajištění dlouhodobé předvídatelnosti pohybu platů a perspektivy.

4) Považujete za žádoucí, aby příprava legislativních, organizačních příp. dalších opatření byla transparentní s větším zapojením sociálních partnerů?

Rozhodně ano. Zapojení zainteresovaných skupin, lidí z praxe a sociálních partnerů do přípravy návrhů (ať už se jedná o legislativní změny nebo koncepce a věcné záměry) považujeme za důležité. Nechceme jít cestou ode zdi ke zdi, dělat nepromyšlené nárazové změny od stolu. Těch si náš vzdělávací systém užil dost. Je důležité, aby navržená opatření reflektovala praxi a byla terénem přijata. Dialog je zároveň cestou, jak posílit důvěru a komunikaci v celém resortu.

5) Je podle vás potřebné zvýšit ochranu pedagogických a nepedagogických pracovníků před agresí ze strany žáků i rodičů? Jak reálně naplnit odpovědnost rodičů a samotných žáků za své vzdělávání?

V této souvislosti je pro nás prioritou prevence: zajistit adekvátní podmínky, které by umožnily předcházet konfliktním situacím, ať již mezi žáky a učitelem nebo i rodiči. V tom by pomohlo například zajištění pozice sociálního pedagoga na školách, který pracuje nejen s žáky ze sociálně znevýhodněných rodin, ale i jejich rodiči. Za důležité považujeme také zajištění dalších podpůrných pozic (například školní psycholog apod.), posilování dostupnosti a rozvíjení poradenských a konzultačních služeb žákům, jejich rodičům i učitelům (školní poradenská pracoviště). Naprosto klíčové je udržitelné financování těchto aktivit: ty by měly být pokryty ze státního rozpočtu, nikoliv z evropských peněz, jak tomu bylo doposud.

V komunikaci mezi školou a rodiči by mohlo výrazně pomoci i efektivní využívání nástrojů, jako jsou například školské rady, kde mají žáci i jejich rodiče své zastoupení, žákovské parlamenty a další nástroje občanského vzdělávání. Na prevenci konfliktů a jejich zvládnání bychom chtěli klást více důraz i v rámci profesního rozvoje učitelů. I v této souvislosti považujeme za žádoucí podporovat přenos příkladů dobré praxe mezi učiteli a školami. Zároveň bychom chtěli ve školách zlepšit klima a pomoci uvést do života wellbeing jak pro učitele, tak i žáky.

6) Jaké záměry v oblasti školství byste zařadili do vládního programového prohlášení v případě vaší účasti ve vládě? (např. problematika inkluzivní legislativy)

Toto bude samozřejmě do značné míry záviset na tom, jak bude probíhat vyjednávání při sestavování nové vlády, na jakých prioritách bude vzájemná shoda a kde bude nutné jít cestou kompromisů. Za nás jsou důležitá témata související s podporou modernizace vzdělávacích programů na národní úrovni i úrovni škol, proměnou jednotných přijímacích zkoušek a státní maturity, podporou profesního rozvoje učitelů a zvyšováním atraktivity učitelské profese, využíváním didaktických postupů podporujících atraktivitu výuky a individuální přístup k žákům. I touto cestou bychom se chtěli znovu pokusit prosadit náš návrh na navázání platů učitelů a dalších pedagogických pracovníků na průměrnou mzdu s cílem dosáhnout alespoň 130 % její výše. Rozhodně bychom se chtěli zaměřit i na revizi systémového nastavení inkluze ve spolupráci s odborníky z praxe. V této oblasti se musíme zaměřit na cílenou podporu přímo školám, dlouhodobé a fungující financování, podporu a profesní rozvoj učitelů v této oblasti, sjednocení praxe školských poradenských zařízení a zajištění i jejich metodické podpory.

7) Považujete za důležité nalézt funkční model středního článku podpory v systému řízení regionálního školství, který je v současnosti pilotován?

V tuto chvíli probíhá pilotní projekt na několika místech. S hodnocením tedy počkejme po těchto zkušenostech. Jeden problém ale vnímáme již nyní v tom, že pro fungování středního článku řízení

nejsou zajištěny dostatečné personální a odborné kapacity. Pokud by se měl tento prvek zavést na celorepublikové úrovni, odhadem bychom potřebovali až 1400 odborných pracovníků, které ale nyní nemáme k dispozici. Proto bychom v tuto chvíli chtěli jít spíše cestou efektivního využití kapacit, které již v území jsou. Neznamená to ovšem, že s konceptem středního článku řízení nechceme do budoucna pracovat. Stěžejní pro nás budou právě závěry a zjištění z pilotáže středního článku řízení, a to i z hlediska širší agendy, kterou by měl zajišťovat, modelu fungování a jeho začlenění do systému.

8) Vidíte potřebu změn v přípravě budoucích pedagogů tak, aby odpovídala novým potřebám a požadavkům?

Modernizaci programů pro přípravu budoucích učitelů považujeme za důležitou, a to i s ohledem na plánovanou revizi rámcových vzdělávacích programů a přípravu systému profesního rozvoje učitelů, které by měly být v těchto programech zohledněny. Cílem by mělo být i další zkvalitňování praktické složky přípravy budoucích učitelů a její pevnější propojení s pedagogickou-psychologickou složkou a oborovou didaktikou. Jsme připraveni zahájit s fakultami nabízejícími programy pro přípravu učitelů dialog, především s cílem vytvořit vhodné podmínky pro takové zkvalitňování. Rovněž počítáme se souvisejícími náklady na modernizaci nabízených programů, ale i na platy vysokoškolských učitelů coby vzdělavatelů.

9) Měli byste nápad, jak zvýšit zájem absolventů ZŠ a jejich rodičů o studium učňovských oborů?

Jednou z cest je bezesporu rozvinutí spolupráce mezi středními a základními školami. Dále posilování služeb kariérového poradenství a dostupnosti informací o vzdělávací nabídce středních škol a náplni nabízených oborů, perspektivě pracovního uplatnění v oboru, a to i z hlediska finančního ohodnocení a možnosti dalšího profesního růstu. Zároveň je to samozřejmě i o dalším zkvalitňování odborné přípravy, posilování spolupráce škol a firem, možnosti využití nástrojů pro zvyšování kvalifikace (Národní soustava kvalifikací) již v průběhu studia.

Souvisejícím problémem je i příliš brzká specializace při přechodu na střední školu. Žáci se o svém dalším směřování musí rozhodnout velice brzy, už při odchodu ze základní školy v 15 letech. Pokud ale žák v průběhu studia na střední škole zjistí, že je pro něj obor příliš náročný, nebaví ho, nebo měl jinou představu o jeho náplni, často to znamená ukončení studia a zahájení studia jiného oboru zcela od začátku.

Proto uvažujeme o tom, že by mohl vzniknout nový koncept školy, kde by se žáci mohli specializovat postupně a měli větší prostor pro volbu své další profílace. Tato škola by umožnila gymnaziální a odborné vzdělání "pod jednou střešou" a zároveň by usnadnila přechod z jednoho oboru na jiný i v průběhu studia. V prvním ročníku by žáci měli prostor pro osvojení si všeobecného nebo obecně odborného základu, kdy budou zjišťovat, co je zajímavé a kam by dál chtěli v průběhu studia směřovat. Pokud bude žáka bavit technika, vybere si odbornou přípravu, pokud třeba dějiny nebo český jazyk, pak si zvolí humanitní zaměření. Měli by možnost vybrat si z široké nabídky volitelných předmětů dle svého zájmu nebo studijních předpokladů a na základě toho se dál profilovat. Inspirací je praxe ze zahraničí, konkrétně z USA, Švédska, či Německa.

Postupnou specializaci by bylo rovněž možné podpořit na úrovni středních odborných škol, kde by na společný odborný základ příbuzných oborů navazovala nabídka volitelných

předmětů, kde by žáci měli prostor pro svou další profilaci a profesní směřování (toto již bylo v minulosti řešeno například v rámci projektu Phare).

Tímto způsobem lze zvýšit prostupnost a flexibilitu vzdělávacího systému na úrovni středních škol a zároveň snížit riziko volby nevhodného oboru, ztráty motivace ke studiu, která může vést až k předčasnému ukončení vzdělávání.

10) Jaká opatření směřující ke stabilitě a perspektivě pracovníků ve školství (pedagogických i nepedagogických) chcete prosazovat?

Pokud jde o učitele a další pedagogické pracovníky, chceme připravit návrh systému profesního růstu, který by byl zároveň propojen se systémem odměňování. V nadcházejícím funkčním období bychom chtěli opět předložit návrh na navázání platu učitelů a dalších pedagogických pracovníků na průměrnou mzdu, aby již do budoucna nemohlo dojít k tomu, že budou jejich platy zaostávat za průměrnou mzdou. Za zcela zásadní považujeme zakotvení adaptačního období a zajištění podpory pro začínající učitele. S tím je zároveň nutné zajistit adekvátní podmínky pro tzv. uvádějící učitele, kteří by svým nově příchozím kolegům pomáhali: ať již jde o vytvoření prostoru pro mentoring snížením jejich přímé pedagogické činnosti, nebo zajištění adekvátního finančního ohodnocení za související činnosti. V souvislosti s přípravou budoucích učitelů chceme otevřít se zástupci fakult dialog o proměnách a modernizaci pregraduální přípravy učitelů. A to především z hlediska dalšího posilování praktické složky přípravy a provázáním s pedagogicko-psychologickou složkou a oborovou didaktikou tak, aby byl absolvent těchto studijních programů co nejlépe připraven pro vstup do praxe.

Zároveň považujeme za důležité otevřít diskusi o podpoře wellbeingu učitelů. Období COVIDu bylo těžké nejen pro žáky a jejich rodiče, ale právě i pro učitele, pro něž byla příprava distanční výuky vysoce náročná. Považujeme proto za žádoucí zajistit pro učitele možnost využití konzultací se školními psychology, individuálních či skupinových supervizí, intervizí na úrovni pedagogického sboru ve škole, mentoringu. Vedení škol by mělo monitorovat zátěž kladenou na jednotlivé pracovníky a těm více vytiženým zajistit zvýšenou podporu i motivující ocenění jejich práce.

Pokud jde o nepedagogické pracovníky, domníváme se, že je výhledově třeba dále řešit jejich finanční ohodnocení, zvýšit pro ně dostupnost, kvalitu a atraktivitu nabídky dalšího vzdělávání.

from: Jiří Kozák [<mailto:jiri.kozak@ods.cz>]
sent: Thursday, September 23, 2021 1:09 PM
to: dobsik.frantisek@cmkos.cz
subject: Re: otázky

vážený pane předsedo,

děkuji Vám za email zasláný panu předsedovi Fialovi a zasílám odpovědi na Vaše otázky:

1. Vzdělávání je pro koalici SPOLU jednou z hlavních priorit. Financování školství chceme co nejdříve dostat na průměr zemí OECD, tedy na 5,2 % HDP.
2. Nejde jen o navýšení prostředků, ale o jejich účelné využívání. Proto například podpoříme masivní investice do výstavby a rekonstrukce vzdělávací infrastruktury s maximálním využitím evropských fondů. Podstatné pro nás je také snižovat rozdíly mezi regiony v kvalitě vzdělávání podporou regionů s podprůměrnými výsledky. Zaměříme se na práci s rodinami ze sociálně znevýhodněného prostředí. Zlepšíme také podmínky pro výkon učitelského povolání, zejména rozšířením odborné podpory učitelů ve školách (další vzdělávání a metodická podpora, snížení administrativy, zavedení podpůrných odborných profesí ve školách, podpora začínajících učitelů).
3. Ano, cílem koalice SPOLU je dostat a udržet platy pedagogů na 130 % průměrné hrubé mzdy.
4. Ano.
5. Problém agresivity ze strany učitelů a žáků je odrazem rozdělení celé společnosti. Změna celkové nálady a společenského nastavení může pomoci tento problém zmenšit. Je třeba také rozlišovat původ agresivity. Ve vyloučených lokalitách je třeba pracovat s rodinami žáků.
6. Naší prioritou je zvýšení financování, modernizace školství, reforma rámcových vzdělávacích programů se zaměřením na rozvoj gramotností (občanské vzdělávání a etická výchova, finanční a mediální gramotnost, kritické myšlení) a klíčových kompetencí. A také posílíme výuku dějin 20. století s důrazem na nedemokratické režimy a společenský extremismus.
7. Střední článek bude fungovat jen tehdy, kdy bude plnit skutečně funkci podpory a nikoli dalšího stupně řízení. Při špatném provedení hrozí zvýšení byrokracie. Na druhé straně má takový článek smysl pro menší školy, kterých je hodně, které nemohou mít více správních zaměstnanců, či nemá obec člověka pro školství či dokonce odbor školství.
8. Ano, je potřeba posílit motivaci pro výběr učitelského povolání a podpořit kvalitu profesní přípravy učitelů s důrazem na praktické kompetence.
9. Chceme reformovat oborové zaměření s ohledem na proměny pracovního trhu, nerezignujeme však na všeobecný základ odborného vzdělání, kompetence, posilování podnikatelského ducha a možnost hladkého přístupu k doplnění vyššího stupně vzdělání.
10. Plat by měl být fixně vázán a zvyšován automaticky, aby odpadlo handrkování o jeho navýšení. Navrhujeme však model 80 % do tarifů a 20 % do nenárokové složky, aby mohl ředitel motivovat kvalitní učitele. To jsme navrhovali i v rámci Strategie 2030+. Patří sem také již zmíněné zlepšování podmínek pro výkon povolání – viz odpověď 2.

SPD

Pozitivní vývoj ve školství musí pokračovat

- 1.) **Jak vnímáte školství jako prioritu s tím, že výdaje na vzdělávání by od roku 2025 měly dosáhnout úrovně vyspělých zemí EU, tj, 6% HDP?**
Školství je pro hnutí SPD prioritou. Přes očekávaný celkový pokles počtu dětí a žáků se veřejné výdaje na vzdělání v poměru k HDP stále zvyšují. Důvodem je růst mezd a platů v oboru školství. Bude-li se demografický vývoj co do počtů dětí vyvíjet příznivě, bude nutno výdaje na školství významně zvýšit. 6% navýšení bude do budoucna nedostačující a státní rozpočty by na to měly reagovat.
- 2.) **Jakým způsobem byste zajišťovali podporu školám mimo navýšení finančních prostředků?**
Je to zejména sjednocení školských osnov. Vytvoření rámcového plánu, který bude platný pro všechny typy škol. Omezení „papírování“, byrokracie je ve školství na tak vysokém stupni, že s množstvím nesmyslných dotazníků a sešitů, nestíhají učitelé pomalu učit. Je také potřeba vyřešit problém inkluze, která v souvislosti s kovidovým distančním studiem zbrzdila úroveň vzdělání žáků a studentů minimálně o rok.
- 3.) **Poslanci nestihli schválit novelu zákona č. 563/2004 Sb. O pedagogických pracovnících. Máte zájem navázat na tuto novelu, která garantuje, aby průměrné platy učitelů byly o třetinu vyšší, než je průměrná mzda v ČR?**
Tato novela, resp. její projednání a schválení je ještě stále na pořadu mimořádné sněmovní schůze plánované na 30. září. Učitelé jsou nejhůře placení vysokoškolsky vzdělaní lidé. Nedivme se, že do školství nenastupuje více jak 2/3 studujících pedagogickou školu. V jiných oborech dostávají daleko vyšší platové ohodnocení a za nižší pracovní nasazení. SPD proto podporuje projednání této novely ještě ve stávajícím volebním období. Pokud se to nestihne, budeme ji chtít projednat a schválit v následujícím volebním období.
- 4.) **Považujete za žádoucí, aby příprava legislativních, organizačních příp. dalších opatření byla transparentní s větším zapojením sociálních partnerů?**
Ano, každý má právo vyjádřit se k opatřením, která budou přínosem ke zlepšení stávající situace. Návrhy mají diskutovat a projednávat odborníci a až konečné slovo by měli mít zákonodárci.
- 5.) **Je podle vás potřebné zvýšit ochranu pedagogických a nepedagogických pracovníků před agresí ze strany žáků i rodičů? Jak reálně naplnit odpovědnost rodičů a samotných žáků za své vzdělávání?**
Pedagog v současné době nemá žádné právo. Nemá v ruce žádné „páky“, kterými by mohl hýbat s žáky či rodiči. Už ani známky nejsou tím, co byly. Klesají nároky na žáky, neboť na pedagogy tlačí rodiče i ministerstvo školství. Žák i rodič si k pedagogovi dovolí jen tolik, kolik mu daný pedagog dovolí. Základem je ale výchova v rodině, kterou tvoří výhradně muž a žena.
- 6.) **Jaké záměry v oblasti školství byste zařadili do vládního programového prohlášení v případě vaší účasti ve vládě? (např. problematika inkluzivní legislativy)**

Inkluze je pro naše školství zlo. Je nutné inkluzi, která každoročně stojí daňové poplatníky 4 miliardy korun, zrušit. Každé dítě chce zažít úspěch. To ale nikdy mentálně postižené dítě nezažije, pakliže nebude zařazeno k sobě rovným. Pokud budeme součástí povolebních vyjednávání, potom bychom chtěli prosadit plošné zrušení inkluze do škol, omezení asistentů ve školách, a zvýšit podporu duálního vzdělávání. Výuční list nesmí být ostuda, ale kredit. Je potřeba zajistit finanční podporu anebo daňové slevy u podnikatelů, kteří by školili své budoucí zaměstnance.

7.) Považujete za důležité nalézt funkční model středního článku podpory v systému řízení regionálního školství, který je v současné době pilotován?

Příliš mnoho se mluví a málo koná. V současné době je to pouze hledání dalších pseudomíst pro odborníky, kteří by byli daleko více užiteční v jiných pozicích, přitom omezení „papírování“ pro ředitele škol by mělo větší přínos. S každým dotazníkem či jiným „papírem“ přichází další a další, přitom chybí kvalifikovaní pedagogové.

8.) Vidíte potřebu změn v přípravě budoucích pedagogů tak, aby odpovídala novým potřebám a požadavkům?

Každý pedagog se v průběhu své praxe neustále učí a přizpůsobuje požadavkům školství. Bez sebevzdělávání a školení by nemohl ve školství existovat.

Je důležité naučit budoucí pedagogy zodpovědnosti ke své práci. Práce pedagoga je poslání ne povolání! Nové potřeby a požadavky jsou relativní pojem. Nové je jen určitou dobu a pak následuje opět sebevzdělávání a proškolení v dalších nových věcech, které jdou s dobou. Příprava pedagoga je v podstatě nekonečný proces, který končí až jeho odchodem do důchodu anebo do jiné profese, která je lépe ohodnocena.

9.) Měli byste nějaký nápad, jak zvýšit zájem absolventů ZŠ a jejich rodičů o studium učňovských oborů?

Směrnice EU podporují větší podíl bakalářských a magisterských studijních oborů na úkor řemesel. Ten, kdo má maturitu je dnes něco víc než ten, kdo má výuční list. To se musí změnit. Řešením je sjednocení a zpřísnění maturitních zkoušek. Politici se ale bojí, že povinná maturita z matematiky jim sníží volební preference. Maturitu ale nemůže mít každý. Dnes chybí řemeslníci a dobrý zedník je v současné době „placen zlatem“. Je potřeba upustit od různých genderových humanitních pseudooborů a naopak zvýšit a podporovat podíl těch exaktních. Nepoužitelné vysokoškolské nepotřebujeme! Vážnost učebních oborů nastane, až si začneme vážít pravých maturantů a pravých vysokoškoláků, včetně učitelů a profesorů, kteří je ke vzdělání od prvopočátku vedou.

10.) Jaká opatření směřující ke stabilitě a perspektivě pracovníků ve školství (pedagogických i nepedagogických) chcete prosazovat?

Potřebujeme získat do školství kvalitní pedagogické pracovníky. Motivovat je musí odpovídající plat a smysl jejich práce. Dobrý kantor je základ úspěchu. Školy musí mít podporu a ochranu v případě násilí a agrese proti pracovníkům školy. Stát musí vyžadovat dodržení pravidel a zákonů ze strany rodičů a žáků.

Ze školství je třeba odstranit vliv neziskových organizací s politickým programem, které zde provádí jednostrannou ideologizaci vzdělávacích programů.

Podíl HDP na vzdělávání je třeba zvýšit. Navýšení peněz musí přímo podpořit vyšší kvalitu vzdělávání. Menší skupiny žáků ve výuce, kvalitní vybavení škol, rozvoj kariérového poradenství a zájmové činnosti dětí.

KSČM

1. Ano, vzdělání považujeme za prioritu. Ve volebním programu KSČM navrhujeme zvýšení výdajů na veřejné vzdělávání na 6 % HDP.
2. Klíčovou osobností ve výchovně vzdělávacím procesu je učitel. Prosazujeme navýšení jejich platů na 130 % průměrné mzdy a zabezpečení takových pracovních podmínek, aby se mohl v klidu věnovat učení. Chceme snížit administrativu, digitalizovat školy a sdílet data, přehodnotit inkluzi, poskytovat v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků kurzy a školení, které nebude jen pro čárku za drahé peníze, ale skutečně učitelům pomůže. Nutné je zvýšení prestiže tohoto povolání, zároveň navrhujeme zvýšit ochranu pedagogů zavedením statusu chráněné osoby. Podporu si samozřejmě zaslouží také vedení škol, ale i nepedagogičtí pracovníci. Udržet školy je potřeba v malých obcích, včetně zájmové činnosti (zabránění vylidňování venkova).
3. Ano, 130 % průměrné mzdy pro pedagogy prosazujeme dlouhodobě. Ze zmíněné novely chceme odstranit paragraf umožňující, aby učili nekvalifikovaní.
4. Tento požadavek je zcela namístě. Odmítáme praxi z minulých let, kdy silně vážla komunikace mezi ministerstvem školství a školami a dalšími partnery. Změny v legislativě nelze dělat od zeleného stolu, musí být řádně vydiskutovány a musí být čas na připomínkování.
5. Ve školách a dalších zařízeních se zvyšuje agrese, které již dnes nezabrání pouhá prevence. KSČM má v programu zavedení statusu chráněné osoby pro učitele. Za jejich napadení či ublížení na zdraví by následovali přísnější tresty. Za důležité považujeme spolupráci školy a rodiny, ale také dalších složek (např. policie). Za výchovu však mají nést odpovědnost v první řadě rodiče dítěte.
6. Jednotnou vnitřně diferencovanou základní školu (jednotné vzdělávací programy s ročníkovými výstupy a tomu odpovídajícími učebnicemi, postupný útlum víceletých gymnázií, přehodnocení inkluze, na základě analýzy sladění vzdělávacích oborů s měnícím se pracovním trhem, podporu technického a učňovského školství.
7. Ano, zavedení středního článku ve školství jako podporu řízení považujeme za vhodné.
8. Příprava budoucích učitelů musí odpovídat současným a budoucím potřebám, a to i v souvislosti s průmyslovou revolucí 4.0. Ve všech učitelských oborech musí být digitální příprava, především pak aplikace a využití IT v jednotlivých předmětech a také při vedení dokumentace. Posílena by měla být praxe, podporu by měli dostat nejen uvádějící, ale i provázející učitelé.
9. Větší pozornost musí být věnována polytechnické výchově a to od mateřských škol. V základních školách chceme obnovit školní dílny, pochopitelně odpovídající technickému vývoji. Šlo by proto o moderní výuky techniky, včetně manuálních činností. Jako mezistupeň podporujeme tam, kde je to možné spolupráci základních a středních odborných a učňovských škol, kde se žáci mohou seznámit s jednotlivými obory, vyzkoušet si práci v různých dílnách, zažít pocit úspěchu z vlastní práce a získávat vztah k práci, k řemeslu. Za důležité považujeme spolupráci škol a firem.
10. Viz odpověď na otázku č. 2.

ČSSD

Vnímáte školství jako prioritu s tím, že výdaje na vzdělávání by do roku 2025 měly dosáhnout úrovně vyspělých zemí EU, to je 6 procent HDP?

Podporujeme soustavný růst výdajů na vzdělávání postupně na zhruba 6 procent hrubého domácího produktu nejpozději v roce 2025. Co je však podstatné - odmítáme "odkládání" růstu během této doby, budeme prosazovat, aby cesta k cíli byla soustavná a abychom se k metě 6 procent blížili soustavně a každoročně, nikoliv skokově.

Kromě financování státním rozpočtem zvýšíme příspěvek na žáka z rozpočtového určení daní a založíme fond zaměstnavatelů pro rozvoj duálního vzdělávání a propojování teorie a praxe.

V oblasti odměňování se aktuálně zaměříme na spravedlivé ohodnocení pedagogů 50 plus (narovnáme platové tarify), kteří tvoří většinu v pedagogických týmech, na ohodnocení nepedagogických pracovníků ve školách a školských zařízeních (prosadíme samostatnou platovou tabulku). Dokončíme zlepšení ohodnocení a podmínek práce u specializačních pozic (například metodiků školní prevence), to znamená mimo jiné snížení přímé pedagogické činnosti a zvýšení specializačních příspěvků. Zavedeme třídnictví v mateřských školách. Zlepšíme ohodnocení a profesní podporu vychovatelek a vychovatelů.

Jakým způsobem byste zajišťovali podporu školám mimo navýšení finančních prostředků?

Za základní podporu školám považujeme vytvoření standardu pedagogického a nepedagogického týmu pro všechny typy škol a předvídatelné národní financování všech pozic - školní psycholog, asistent pedagoga, sociální pedagog a tak dále. S tím souvisí plánovaná reforma II regionálního školství, která nabrala zpoždění, a zavedení skutečné profesní a lidské podpory pedagogických a nepedagogických pracovníků.

Důležité je zavedení jednoduchých pravidel pro správné řízení a rozhodování ve školách. Obé sníží významně administrativní zátěž.

Budeme pokračovat ve snižování počtu dětí ve třídách, včetně mateřských. To je nutnost pro kvalitnější vzdělávání.

Jakékoliv změny v obsahu učiva, organizaci nebo financování škol chceme dělat transparentně a po projednání se školskými odbory a dalšími institucemi ve školství. Potřebné je ustanovení Rady jako povinného připomínkového místa podobně jako dnes u vysokých škol. Budeme pokračovat ve zlepšení financování a úrovně pedagogických fakult a posilování prestiže učitelského povolání. I nadále hodláme trvat na kvalifikovanosti učitelek a učitelů.

Poslanci nestihli schválit novelu zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících. Máte zájem navázat na tuto novelu, která garantuje, aby průměrné platy učitelů byly o třetinu vyšší, než je průměrná mzda v ČR?

Novela zákona o pedagogických pracovnících měla naši plnou podporu v navázání průměrného platu učitele na 130 procent průměrné mzdy (jednalo se pouze o jeden pozměňovací návrh). Návrh zákona ale obsahoval trojského koně v podobě likvidace kvalifikovanosti učitelů a tím i jejich profese. Tuto část Senát nezrušil. Proto jsme celek nemohli podpořit. Tento postoj jsme celou dobu spolu s odbornými organizacemi ve školství avizovali.

Jsmo připraveni podpořit uzákonění platového návrhu. Zlepšíme ho o návaznost na vysokoškolsky vzdělané zaměstnance a současně zajistíme zákonem skutečné oddělení financí na tarify a nenárokové složky platu, plné financování mezd nepedagogických pracovníků pro skutečně spravedlivé ohodnocení ve školách.

Považujete za žádoucí, aby příprava legislativních, organizačních případně dalších opatření byla transparentní s větším zapojením sociálních partnerů?

Nesporně. Již jsem to v konkrétních souvislostech zmínila výše.

Je podle vás potřebné zvýšit ochranu pedagogických a nepedagogických pracovníků před agresí ze strany žáků i rodičů? Jak reálně naplnit odpovědnost rodičů a samotných žáků za své vzdělávání?

Navážeme na prosazená práva učitelů v zákoně a zvýšení ochrany před slovními a fyzickými útoky ve škole v letech 2016 a 2017, ve spolupráci s odbory a předložíme po projednání s organizacemi ve školství návrh na posílení nástrojů škol vůči rodičům a OSPOD a zdravotnickým zařízením a policii a návrh na alternativní dočasné plnění školní docházky žáků za účelem plnění vzdělávacích a výchovných opatření. Hlavní je prevence, předložíme plán posílení školních metodiků prevence a dalších podpůrných profesí, včetně sítě poraden na území republiky (včetně sítě dětských psychologů a psychiatrů v gesci ministerstva zdravotnictví). Tento plán musí být předložen co nejdříve vzhledem k dopadům covid 19 do vzdělání žáků a do klimatu škol i pracovních podmínek pedagogů.

Jaké záměry v oblasti školství byste zařadili do vládního programového prohlášení v případě vaší účasti ve vládě (např. problematika inkluzivní legislativy)?

Vzdělávání a narovnání dopadu covid 19 do vzdělávání vyjednáme jako prioritu. V legislativní oblasti předložíme po projednání s odbory "balíček pro školy":

1. reforma financování II - plánovaný krok standardu pedagogických a nepedagogických týmu ve všech typech škol, snížení administrativy,
2. platové a mzdové ohodnocení pedagogických a nepedagogických pracovníků,
3. profesní podpora pedagogických profesí,
4. posílení nástrojů škol pro řešení agresivity a nevladatelného chování žáků nebo nespolupráce rodičů na výchovné vzdělávací cestě žáka.

Považujete za důležité nalézt funkční model středního článku podpory v systému řízení regionálního školství, který je v současné době pilotován?

Střední článek ano. V rovině profesní, metodické a didaktické a právní podpory. Pilot je třeba převést do legislativy. Pro skutečné snížení administrativní zátěže je třeba k tomu přijmout nová jednodušší pravidla pro rozhodování ředitelů škol (vyloučit správní řád, přijmout speciální zjednodušená pravidla).

Vidíte potřebu změn v přípravě budoucích pedagogů tak, aby odpovídala novým potřebám a požadavkům?

Navážeme na již posílenou praxi studentů pedagogických fakult, sítě fakultních škol i podporu začínajících učitelů, zvýšíme ji. Podpoříme nové akreditace studijních programů v tomto duchu. Zajistíme systém financování pedagogických fakult včetně ocenění vědecké činnosti. Zlepšíme ohodnocení akademických a neakademických pracovníků ve vysokém školství (což platí nejen pro pedagogické fakulty)

Měli byste nějaký nápad, jak zvýšit zájem absolventů ZŠ a jejich rodičů o studium učňovských oborů?

Navážeme na dosavadní kroky a zavedeme systém kariérního poradenství směrem k žákům i osvětě u rodičů. Zvýšíme prostupnost mezi jednotlivými typy škol, zvýšíme možnosti dokončení dalších stupňů vzdělání v dálkové či kombinované formě, zejména doplnění maturity a profesního bakaláře. Zavedeme systém podpory startu řemesel a učňovských oborů jako živnosti pro absolventy učilišť (nenávratné půjčky na vybavení pro start živnosti, odpuštění nebo snížení pojištění, pomoc s administrativním startem živnosti a podobně).

Vedle toho potřebujeme do našeho základního školství přinést více všeobecnosti, to znamená ale také určitý návrat k výuce zručnosti a praktičnosti. A to napříč předměty.

Jaká opatření směřující ke stabilitě a perspektivě pracovníků ve školství (pedagogických i nepedagogických) chcete prosazovat?

Viz v předchozích bodech profesní podpora, zákonné zakotvení platů pedagogických pracovníků, zvýšení prav, nástrojů pro lepší pracovní klima a podmínek pro vzdělávání žáků.